

Piggdekkbruk i Oslo/Akershus

1996/97

Forord

Undersøkelsen om bruk av piggdekk er utført på oppdrag fra Statens vegvesen Akershus med Eirik Wulvik som prosjektleder. Opplegget for undersøkelsen ble utarbeidet av Statens vegvesen Akershus, ViaNova og Transportøkonomisk Institutt (TØI) i samarbeid i forkant av arbeidet med tilsvarende undersøkelse i 1995/96. Undersøkelsen i 1996/97 er gjennomført av ViaNova med Johnny M. Johansen og Åsmund Holen.

ViaNova AS
Slependen, april 1997.

Innhold

Sammendrag		
1	Innledning	1
2	Opplegg og gjennomføring	1
3	Resultat	3
3.1	Telling av lette bilers dekkbruk	3
3.2	Opinion-undersøkelse	4
4	Konklusjon	6
5	Litteraturreferanser	7

Vedlegg 1	Nedbør og temperatur. Meteorologiske data fra Fornebu og Gardermoen, 2 figurer
Vedlegg 2	Telling på p-plass, alle resultatene, 5 figurer
Vedlegg 3	Telling på p-plass, tabell (2 s.)

Sammendrag

Kunnskap om bilparkens bruk av piggdekk gjennom vintersesongen er viktig for å kunne analysere tilstandsutvikling på vegdekkene, planlegge dekkevedlikehold, inngå dekkekontrakter, samt å måle effekt av kampanjer som tar sikte på å redusere piggdekkbruken. Undersøkelsen er en videreføring av en tilsvarende undersøkelse vintersesongen 1995/96.

For å se dekkbruken gjennom hele vintersesongen er det gjennomført fem telleomganger i vintersesongen 1996/97, og de samme 20 tellestedene er benyttet i alle fem telleomgangene. Tellingene er ment å skulle gi et tilnærmet svar på hvor stor del av trafikkarbeidet til lette biler i Akershus og Oslo som gjøres med piggdekk.

Resultatene fra tellingene viser at i uke 48/1996, uke 3/1997 og uke 9/1997 var det omtrent samme nivå på andel biler med vinterdekk. Gjennomsnittet av disse tre telleomgangene gir at andel biler med piggdekk var 82,0 %, andel biler med vinterdekk uten pigger var 17,6 % og 0,4 % brukte sommerdekk. Sammenlignet med undersøkelsen i 1995/96 er det en nedgang på 3,6%-poeng i andel biler med piggdekk, og en økning på 4,1 %-poeng i andel biler med vinterdekk uten pigger for hele telleområdet.

En Opinion-undersøkelse blant registrerte biler i Akershus viser at 78 % bruker piggdekk, noe som er en nedgang på 4 %-poeng fra året før.

1 Innledning

Kunnskap om bilparkens bruk av piggdekk gjennom vintersesongen er viktig for å kunne analysere tilstandsutvikling på vegdekkene, planlegge dekkevedlikehold, inngå dekkekontrakter, samt å måle effekt av kampanjer som tar sikte på å redusere piggdekkbruken.

Denne undersøkelsen om piggdekkbruk på lette biler i Akershus og Oslo er en videreføring av en tilsvarende undersøkelse Statens vegvesen Akershus gjorde i sesongen 1995/96.

Tellingen i 1995/96 viste at 85,6 % av lette kjøretøy benyttet piggdekk (gjelder for telleperioden, 18. - 21. mars 1996), 13,5 % benyttet vinterdekk uten pigger og 0,9 % benyttet sommerdekk. Undersøkelsesmetoden var å telle dekktyper på parkerte biler på utvalgte parkeringsplasser i Akershus og Oslo. Denne metoden ble ansett å gi et tilnærmet bilde av trafikkarbeid utført med de ulike dekktypene. En annen undersøkelse som ble utført av Opinion AS (telefonintervju), viste at 82 % av bilene registrert i Akershus hadde påmontert piggdekk i løpet av vintersesongen 1995/96.

2 Opplegg og gjennomføring

Vinteren 1996/97 fortsatte Statens vegvesen Akershus arbeidet fra sesongen 1995/96 med telling på utvalgte parkeringsplasser for å få et tilnærmet svar på hvor stor del av trafikkarbeidet i løpet av vinteren som utføres av biler med piggdekk. Det ble gjort tellinger 5 ganger gjennom vintersesongen for å kunne anslå trafikkarbeidet med piggdekk gjennom hele piggdekkssesongen.

Tellestedene var spredt i Akershus og Oslo og er oppført i tabell 1.

Tabell 1 Tellesteder ved undersøkelsen om piggdekkbruk i 1996/97.

Oslo og Akershus vest	Akershus nord	Akershus sør
<ul style="list-style-type: none">- Oslo S (syd)- P-hus i Vika- Gater ved Rådhuset- Bærum sykehus- Radiumhospitalet- CC-Vest- Sandvika Storsenter	<ul style="list-style-type: none">- Gardermoen, Aurstad-P- Lillestrøm S- Sundet i Eidsvoll- Gater i Lillestrøm- Stensby sykehus- Sentralsykehuset i Lørenskog- Strømmen storsenter- Triaden (Lørenskog)	<ul style="list-style-type: none">- Ski jernbanestasjon- Gater i Drøbak- Ski sykehus- Ski storsenter- Vinterbro senter

I Akershus nord (Romerike) var det 8 tellesteder, i Akershus sør (Follo) var det 5, og i Akershus vest og Oslo var det tilsammen 7 tellesteder. Tellestedene har vært de samme ved alle 5 telleomgangene gjennom vintersesongen.

For å rasjonalisere arbeidet ved tellingene ble det gjort visse justeringer av opplegget i forhold til i 1995/96. Målsetningen var å telle minst 2000 biler ved hver tellomgang. I 1995/96-undersøkelsen ble det talt 5551 biler i én telleomgang. De utvalgte parkeringsplassene (20 stk.) er de samme som var med i undersøkelsen i 1995/96 med små justeringer. Justeringene omfatter området Oslo/Akershus vest, og består av sammenslåing av de to tellestedene "P-hus i Vika" til ett tellested, "Gater på Frogner" ble slått sammen med "Gater ved

Rådhuset”, og “Gater ved Bislett” ble tatt bort. Færre tellesteder i Oslo/Akershus vest ble kompensert med forholdsvis flere observasjoner på de resterende tellestedene i dette området.

Tidsrammen for bruk av piggdekk i sesongen 1996/97 var fra 1. november 1996 til 6. april 1997. Tabell 2 viser oversikt over telletidspunktene.

Tabell 2 Tidspunkt for de enkelte telleomgangene i undersøkelsen og antall biler som var med i tellingene.

Telle-omgang	Uke/år	Dato	Antall biler
1	Uke 45 1996	5. - 7. november	2 486
2	Uke 48 1996	27. - 29. november	2 433
3	Uke 3 1997	14. - 16. januar	2 942
4	Uke 9 1997	26. - 28. februar	3 452
5	Uke 12 1997	18. - 20. mars	3 610

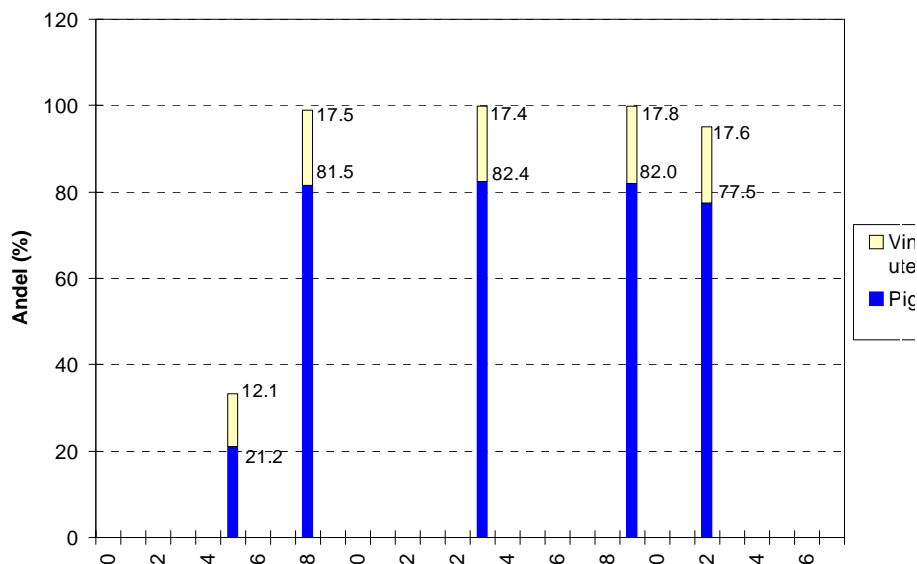
Værforholdene i begynnelsen av november ble logget spesielt, og data for oktober, november og desember fra de meteorologiske stasjonene 19400 Fornebu og 04780 Gardermoen ble innhentet fra DNMI. Første snøvær i Oslo-området var 6/11 og medførte glatte veier i høyereliggende strøk. Første snøfall med snø som ble liggende på Fornebu var 9/11. På Gardermoen ble den første snøen liggende etter snøfall 7/11, mens første snøvær var ca én uke tidligere. Den første telleomgangen ble gjennomført 5.-7. november (uke 45) og ble dermed utført i tiden omkring det første snøfallet. Middeltemperatur, nedbør og snødybde på Fornebu og Gardermoen i oktober, november og desember 1996 er vist grafisk i vedlegg 1.

Tellingen i uke 45/1996 er utført i tidsrommet da det er naturlig å skifte til vinterdekk. Pga. værforholdene i november var det forventet at de fleste hadde byttet til vinterdekk ved 2. telleomgang i uke 48/1996. Tellingen i uke 3/1997 representerer dekkbruken midtvinters, mens også tellingen i uke 9/1997 var antatt å representere dekkbruken midtvinters. I uke 12/1997 (uka før Palmesøndag) var det forventet at noen biler hadde byttet til sommerdekk fordi det i Oslo-området hadde vært stabilt pent vær i flere uker med bare og tørre veier. Piggdekkforbudet inntreide 7. april (uke 15/1997).

3 Resultat

3.1 Telling av lette bilers dekkbruk

Resultatet fra de fem telleomgangene som også angir fordelingen gjennom vintersesongen, er vist i figur 1.

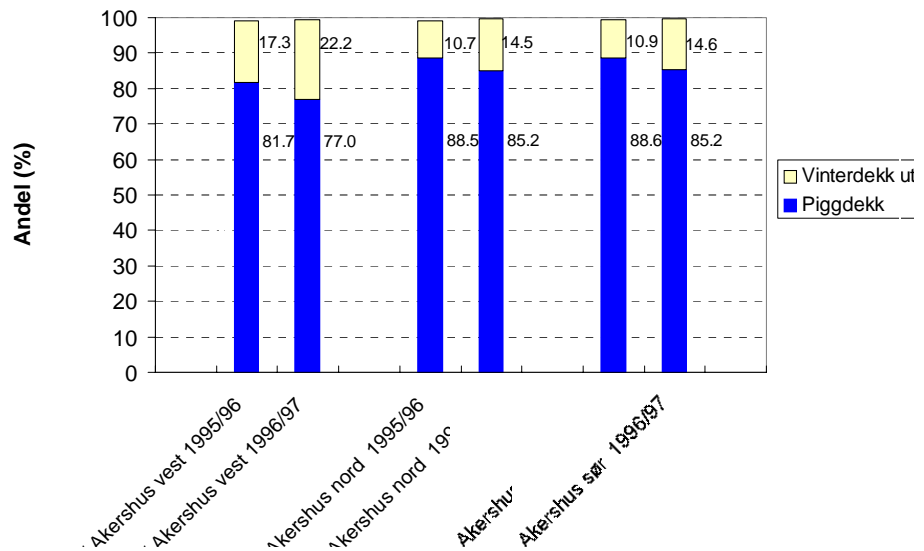

Figur 1 Dekkbruk på lette biler gjennom vintersesongen 1996/97 i Akershus og Oslo.

Tellingene i uke 48/1996, uke 3/1997 og uke 9/1997 viser omtrent samme nivå på resultatene. Gjennomsnittet av disse tre telleomgangene gir at andel biler med piggdekk var 82,0 %, andel biler med vinterdekk uten pigger var 17,6 % og 0,4 % brukte sommerdekk.

Sammenlignet med tellingen i mars 1996 er det en nedgang på 3,6 %-poeng i andel biler som bruker piggdekk, og en økning på 4,1 %-poeng på andel biler med vinterdekk uten pigger. Sommerdekkandelen var noe høyere i mars 1996 enn gjennomsnittet av telling 2, 3 og 4 i sesongen 1996/97, hhv. 0,9 og 0,4 %.

Fordelt på de tre områdene Oslo/Akershus vest, Akershus nord og Akershus sør er reduksjonen av andel biler med piggdekk hhv. 4,7 %-poeng, 3,3 %-poeng og 3,4 %-poeng. Reduksjonen i bruk av piggdekk er altså størst i Oslo/Akershus vest der man fra før også hadde den laveste andelen av biler med piggdekk, som vist i figur 2.

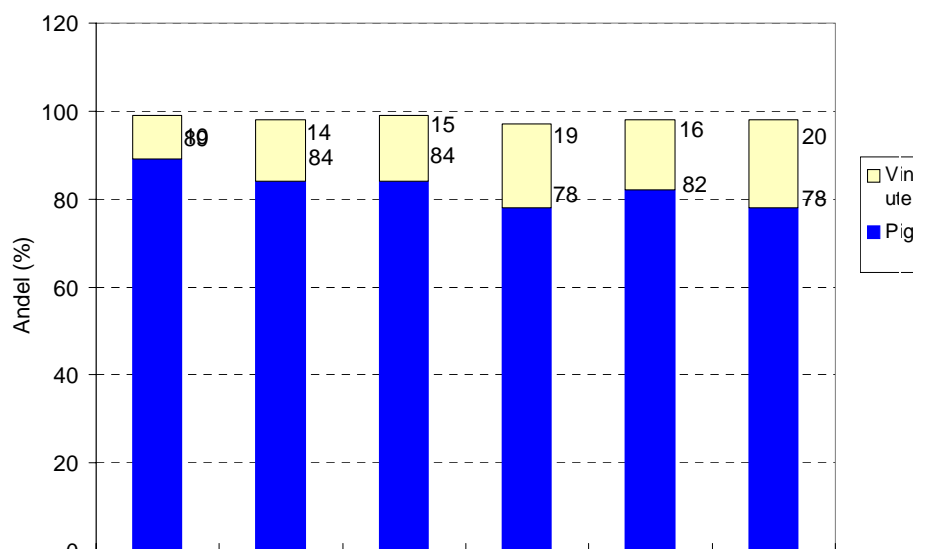
Figur 2 Utviklingen av dekkbruk fra 1995/96 til 1996/97 på lette biler fordelt på områder i Akershus.

3.2 Opinion-undersøkelse

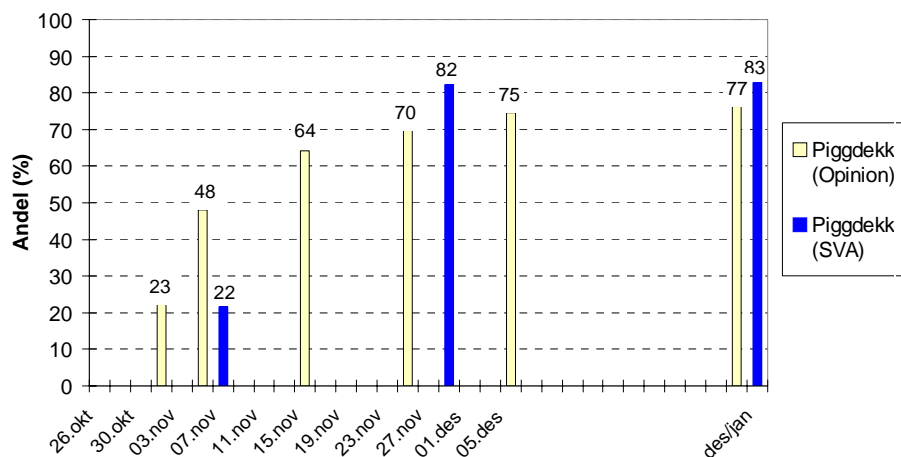
En undersøkelse som Opinion har gjort for Statens vegvesen (telefonintervju), viser at andel av biler registrert i Akershus som brukte piggdekk var 78 %, og andel biler med vinterdekk uten pigger var 20 %. Piggdekkandelen har sunket med 4 %-poeng fra 1995/96 til 1996/97. Tilsvarende har det vært en økning på 4 %-poeng i andel biler med vinterdekk uten pigger. Antall spurte i undersøkelsen var 548. Resultatet fra Opinion's årlige undersøkelser i Akershus vises i figur 3.

Figur 3 Andel som bruker piggdekk/vinterdekk uten pigger i løpet av vinter-sesongen. Resultat fra Opinionundersøkelsene, 1991/92 til 1996/97.

Opinionundersøkelsen angir også monteringsstidspunkt om høsten. Sammenlignet med tellingene som SVA gjennomførte er det små forskjeller. Opinion angir noe

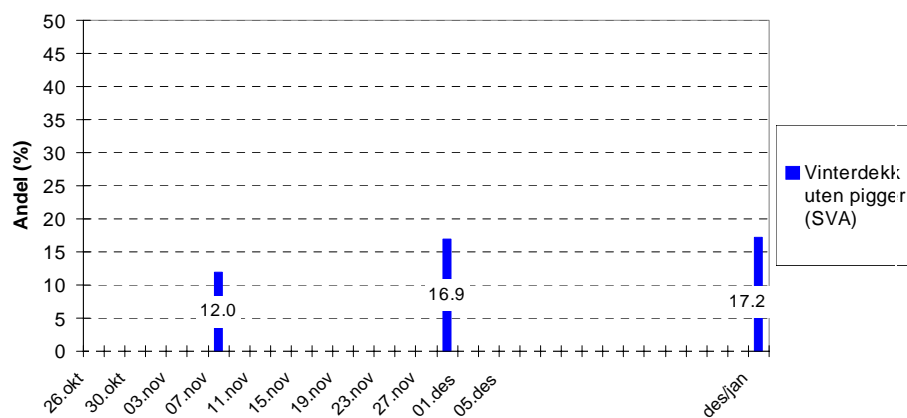

tidligere montering av vinterdekk enn tellingene til SVA, se figur 4a og 4b.

Figur 4a Andel biler med piggdekk i monteringsperioden høsten 1996. Resultat fra Opinionundersøkelse 1997 og tellingene til SVA. Opinion-undersøkelsen skiller ikke på piggdekk og vinterdekk uten pigger i dette spørsmålet, så det er antatt at alle vinterdekk uten pigger er montert i begynnelsen av november.

Figur 4b Andel biler med vinterdekk uten pigger i monteringsperioden høsten 1996. Resultat fra tellingene til SVA.

4 Konklusjon

Tellingen på utvalgte parkeringsplasser antas å gi et tilnærmet svar på andelen av trafikkarbeidet som skjer med piggdekk i vintersesongen. Undersøkelsen fra 1996/97 viser at 82 % av trafikkarbeidet fra lette biler midtvinters skjer med piggdekk og 17,6 % utføres med biler med vinterdekk uten pigger. Dette er en nedgang i piggdekkbruk fra sesongen 1995/96 til sesongen 1996/97 med 3,6 %-poeng i telleområdet (Akershus/Oslo), og en økningen i andel biler med vinterdekk uten pigger med 4,1 %.

I Oslo/Akershus vest viser tellingene at 77,0 % av trafikkarbeidet ble utført med piggdekk, som er en reduksjon på 4,7 %-poeng fra året før. I Akershus nord var andelen med piggdekk 85,2 % som er en reduksjon på 3,3 %-poeng, og i Akershus sør var piggdekkandelen 85,2 % som er 3,4 %-poeng mindre enn året før.

Opinionundersøkelsen fra 1996/97 som viser dekkbruken på bilparken som er registrert i Akershus, viste at 78 % brukte piggdekk og 20 % vinterdekk uten pigger. Det betyr en reduksjon i piggdekkandel på 4 % fra året før, og en økning på 4 %-poeng i andel biler med vinterdekk uten pigger.

De to ulike metodene for å registrere bruk av piggdekk på lette biler viser samme endring i dekkbruk fra 1995/96-sesongen til 1996/97-sesongen, men parkeringsplasstillingen viser en høyere andel biler med piggdekk, 82 % mot 78 %. Denne forskjellen skyldes delvis at de to metodene måler ulike forhold (tilnærmet trafikkarbeid med piggdekk, og registrerte biler med piggdekk), og delvis de unøyaktighetene som hver metode er beheftet med.

5 Litteraturreferanser

- [1] Piggdekkbruk i Oslo/Akershus 1995/96
Intern rapport nr. 1945
Veglaboratoriet, mars 1997
- [2] Piggdekk eller piggfrie vinterdekk
Opinion rapport
Markedsundersøkelse i Akershus, 1997